

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

## **Je nutno přihlašovat do insolvence pohledávku spočívající v náhradě nákladů nalézacího řízení skončeného v průběhu insolvenčního řízení či se tato uspokojuje kdykoliv po jeho zahájení?**

§ 109 je možná nejznámějším ustanovením insolvenčního zákona. Znamená, že pokud věřitel chce proti svému dlužníkovi hájit svá práva a domoci se uhrazení pohledávky v situaci, kdy je dlužník předlužen či platebně neschopen, nemůže tak učinit prostřednictvím žaloby a následujícího nalézacího řízení, ale musí svou pohledávku přihlásit do insolvenčního řízení a doufat, že v rámci některého ze způsobů řešení úpadku bude takováto pohledávka alespoň částečně uspokojena.

S rozdělením většiny pohledávek na ty, které je nutno do insolvenčního řízení přihlásit a na ty, které se uspokojují zásadně kdykoliv během insolvenčního řízení (sem patří pohledávky za majetkovou podstatou a pohledávky jim na roveň postavené) není žádného problému. V praktickém použití insolvenčního práva lze však nalézt i takové pohledávky, u nichž může být správné zařazení problematické. Do této skupiny patří rozhodně i pohledávka spočívající v náhradě nákladů řízení, které sice bylo zahájeno před samotnou insolvencí, přičemž však právě o samotných nákladech bylo rozhodnuto až v době po zahájení insolvenčního řízení, resp. po prohlášení úpadku.

Pro někoho může být tato otázka velmi jednoznačnou a postačí ji vysvětlit s konstatováním, že náklady soudního řízení vznikají až pravomocným rozhodnutím o nich (viz např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 9. 2007 sp. zn. 29 Cdo 238/2007 - *Nárok na náhradu nákladů řízení vzniká teprve na základě pravomocného rozhodnutí soudu, které má v tomto směru konstitutivní povahu. Rozhodnutí o nákladech řízení je jako procesní nárok zpravidla závislé na rozhodnutí ve věci samé. V takovém případě platí, že nenabude-li rozhodnutí ve věci samé právní moci, nelze hovořit ani o vzniku práva na náhradu nákladů řízení.*). Při takovém pohledu na věc by řešená pohledávka odpovídala pohledávce, která je uspokojována kdykoliv v průběhu insolvenčního řízení.

Jak bude popsáno na následujících řádcích, uvedená záležitost nemusí být až tak jednoznačná.

Insolvenční zákon v § 168 odstavci prvním svému čtenáři předkládá výčet pohledávek za majetkovou podstatou, které vznikly po zahájení insolvenčního řízení nebo po vyhlášení moratoria, odstavce druhý pak nabízí přehled pohledávek za majetkovou podstatou, které vznikly po rozhodnutí o úpadku, a konečně § 169 vyjmenovává pohledávky postavené na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou. Nutno však poznamenat, že výčet všech tří ustanovení je taxativní (např. dle usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 30.11.2011 sp.zn. 29 NSCR 16/2011) a nelze jej nijak (a to ani analogicky) rozšiřovat. S ohledem na § 170, kde jsou vyjmenovány pohledávky, které není možno v

insolvenci uspokojit (a kde opět náklady soudního řízení nenalezneme) je možno dospět jedině k názoru, že náklady soudního řízení se uspokojují v rámci insolvenčního řízení pouze v tom případě, že je oprávněný do insolvenčního řízení zároveň přihlásí. Judikatura je na toto konkrétní téma velmi skoupá a musíme si tak pomoci rozhodnutími, které se řešeného problému dotýkají pouze nepřímo. Tímto způsobem je možno např. z v tomto odstavci uvedeném rozhodnutí Nejvyššího soudu k vysvětlení řešené problematiky použít závěr, dle kterého *poslední kategorií pohledávek, jež se v insolvenčním řízení neuspokojují žádným způsobem z majetkové podstaty dlužníka, jsou ty, které vznikly až po rozhodnutí o úpadku respektive po uplynutí propadné lhůty vymezené rozhodnutím o úpadku k přihlášení pohledávek a které zároveň nejsou zahrnuty v taxativním výčtu pohledávek za majetkovou podstatou a pohledávek postavených jim na roveň, obsaženém v § 168 a § 169 insolvenčního zákona.*

Jedná se o konstrukci, kdy věřitel do insolvence přihlašuje v budoucnu vzniklé pohledávky. Tuto možnost mu insolvenční zákon výslovně přiznává. Je zakotvena v § 173 ost. 3, dle kterého lze přihlásit i pohledávku vázanou na podmínku. Přiznání nákladů soudního řízení lze dle mého názoru považovat za podmíněnou pohledávku, která vznikne pravomocným rozhodnutím o nich. Pokud tedy kdokoliv zahájí proti dlužníkovi soudní spor před zahájením řízení, který povede i po jeho zahájení, má tu možnost přihlásit v budoucnu vzniklé náklady soudního řízení jako pohledávku s odkládací podmínkou. Neuplatní se námitka, že věřitel nemůže tušit, v jaké přesné výši má náklady řízení vyčíslit. § 175 insolvenčního zákona totiž jednoznačně stanoví, že *jde-li o pohledávku nepeněžitou nebo pohledávku neurčité výše, musí být vyjádřena v penězích na základě odhadu její hodnoty*. Zcela jistě není problémem odhadnout výši pohledávky s odkazem na právní předpisy k tomu určené (advokátní tarif a vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. [484/2000](#) Sb.).

Závěrem ve věci náhrady nákladů soudního řízení, které bylo započnuto před zahájením insolvenčního řízení a skončeno v jeho průběhu tedy dle mého názoru je, že pokud věřitel pokračuje ve sporu i v insolvenční situaci dlužníka, měl by svou pohledávku spočívající v náhradě nákladů řízení případně úspěšného sporu do insolvenčního řízení přihlásit jako podmíněnou s výší založenou na odhadu. Pokud tak neučiní, nebude takovouto pohledávku možno v insolvenci uspokojit, neboť se nejedná o pohledávku, která by se uspokojovala kdykoliv v průběhu insolvenčního řízení.

**Mgr. Vojtěch Mihalík,**  
advokátní koncipient

e-mail: [vo.mi@centrum.cz](mailto:vo.mi@centrum.cz)

-----  
Poděkování:

Tento článek by nevznikl bez podnětů a připomínek Mgr. Lubomíry Cabalové, advokátky. Děkuji.

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů , judikatura, právo | [www.epravo.cz](http://www.epravo.cz)

## Další články:

- [Právní aspekty terapie psychedeliky](#)
- [Význam sportovních pravidel při posuzování odpovědnosti sportovců za sportovní úrazy](#)
- [Okamžité zrušení pracovního poměru učiněné z „opatrnosti“ zaměstnavatele ve světle](#)

judikatury Nejvyššího soudu

- Výroční zpráva ÚOOÚ za rok 2025: nové regulatorní priority v oblasti ochrany osobních údajů
- Vadné nařízení vlády č. 493/2025 Sb. a dopady fixace limitů drobných oprav na pronajímatele
- Nařízení PPWR: cesta do pekla dlážděná dobrými úmysly
- AML - od zákona č. 253/2008 Sb. k AMLR: co konkrétně musí česká povinná osoba změnit do roku 2027
- Podmíněné propuštění ve světle zásady ústnosti a přímosti
- Byznys a paragrafy, díl 37.: Povinná forma jednání ve smlouvách
- Poučení z krizového vývoje v kauze bitcoiny
- EUDAMED: Jednotná databáze mění pravidla hry na trhu zdravotnických prostředků